

JORDI PLAY

CiU depassa Pujol

Després de set anys de travessa pel desert, Artur Mas lidera una CiU més sobiranista que serà ben present en un Govern on també hi ha diversos independents i l'exconseller socialista Ferran Mascarell al Departament de Cultura.

Analitzem com CiU ha sobreviscut a l'oposició i comparem la federació actual amb la que liderà Jordi Pujol fins al 2003.

I el portaveu de CiU al parlament, Jordi Turull, parla del Govern recentment nomenat i del nou marc polític.

El rei Artur contra l'ombra del pujolisme

“Un cop pren possessió del càrrec de president, quan surt al balcó del Palau de la Generalitat —explica Joan B. Culla a EL TEMPS—, Artur Mas saluda la gent que l’espera a la plaça Sant Jaume; s’hi està una estona i, després, veient que hi ha instal·lat un micròfon (camuflat perquè no es vegi des de baix), demana a Jordi Pujol: ‘Què et sembla? Parlo?’”. Pujol li diu que sí i Mas es dirigeix al públic”. L’anècdota no té més importància. Simplement demostra que, “en un moment com aquell, a Mas li surt de natural demanar-li a Pujol el seu parer”, segons Culla. No vol dir que siguin amics íntims ni implica que Mas li hagi de consultar res a l’expresident i fundador de Convergència. És una constatació que Mas pot demanar el seu parer a Pujol i que Pujol li donarà.

Una altra cosa és el que faci l’expresident si ningú no el truca. També explica Joan B. Culla que, minuts després d’aquesta escena del balcó, Jordi Pujol li va deixar caure una qüestió: “Jo no sé ben bé què he de fer ara.”

Culla aclareix que, amb l’expresident, ell es limita a fer d’espàrring (dialèctic, s’entén). “Crec, si és que m’està preguntant el que em penso que m’està preguntant, que ha de fer el mateix que ha fet fins ara.” La resposta la desenvolupa per a EL TEMPS l’historiador i autor d’*El pal de paller. CDC (1974-200)*: “Exercir un cert magisteri moral sobre CiU i els seus dirigents, però això és una cosa implícita a Jordi Pujol: per molt que no obri la boca ja l’exerceix.”

Opina Culla que “Mas reconeix aquest magisteri moral i mestratge polític, del qual Pujol no abusarà” i recorda que “Pujol és qui va decidir que fos Mas qui liderés CiU: no va ser un congrés com el del PSOE en què Rodríguez Zapatero va sortir elegit per uns pocs vots.”

El nou president de la Generalitat capitaneja una Convergència i Unió més sobiranista que la de fa set anys. Artur Mas es considera més preparat que llavors i remarca que no és un “retorn”: Per distanciar-se del pujolisme?

L’ombra de Jordi Pujol. El “retorn al pujolisme” és utilitzat per l’oposició per menystenir Mas, més que per descriure una situació concreta —els 23 anys de Pujol a la presidència acumulen estils diferents i demostren una evolució—. Es tracta d’una estratègia lògica dels partits opositors, de la mateixa manera que CiU, quan va anar a l’oposició el 2003, argumentava que Maragall no era renovació perquè pertanyia a la mateixa generació de polítics que s’havien format a la dictadura de Franco, a diferència de Mas.

Per demostrar aquest retorn al pujolisme, el PSC s’ha aferrat als quatre consellers que ja van ser titulars d’algun departament en anteriors governs de Jordi Pujol: Andreu Mas-Colell, ara d’Economia, abans d’Universitats; Felip Puig, ara d’Interior, abans de Política Territorial i Medi Ambient; Irene Rigau, que fou consellera de Benestar Social i ara ho és d’Ensenyament, i Josep Maria Pelegrí, que ho va ser de Governació i ara ho és d’Agricultura.

El president del grup parlamentari socialista, Joaquim Nadal, afirma que

Mas no ha fet “el govern que ha volgut”, sinó “el que ha pogut” i ha destacat que al govern hi ha “més exconsellers que debutants” (cosa certa només si es comptabilitza Ferran Mascarell, que no ho va ser en un govern de Pujol sinó en el primer tripartit, a proposta del PSC).

Arribada o retorn. La intenció de Nadal és també contradir Mas, que, en prendre possessió de la Presidència, va destacar que tenia la sensació d’entrar per primer cop, tot i haver ocupat el despatx al costat del Saló Sant Jordi: “No tinc la sensació que torno, sinó que arribo”. Era una manera d’alliberar-se de l’ombra de Pujol, tot i que Mas no renega en absolut dels governs en què fou conseller d’Economia i conseller en cap. Segons Joan B. Culla, “és una manera elegant de dir que no és el retorn dels que van ser derrotats fa set anys.”

Però Joaquim Nadal es va apressar a dir que el govern nou té “més flaire de retorn que d’arribada”. També Dolors Camats, d’Iniciativa, ha dit que el govern contradiu la frase de Mas i ciutadans ha incidit en el fet que els exconsellers del nou govern “evidencien la voluntat continuista del més ranci del pujolisme” —és clar que, per a Ciutadans, el pujolisme és “quan CiU va confondre el seu partit amb Catalunya i els nacionalistes amb el conjunt de catalans”—. Alhora que criticava Mas-Colell o Rigau, Ciutadans celebrava la designació com a consellera de Justícia de Pilar Fernández Bozal, que, com a advocada de l’estat a Catalunya, va prohibir les consultes independentistes.

Per a Joan B. Culla, “és bastant evident que hi ha una diferència generacional entre aquest govern i l’últim de Convergència”. Les crítiques dels portaveus de l’oposició li semblen ridícules “perquè només han passat set anys des de l’últim govern Pujol i és raonable que una part dels equips de Pujol, aquells que eren més joves, sigui dins el nou equip de Mas”. Culla opina que hi ha diferències generacionals, com també n’hi va haver dins dels mateixos governs de Pujol: “Al llarg de 23 anys hi va governar més d’una generació: no hi tenien res a veure Cahner, Sanuy

Quatre independents, set de CiU i mig 'pinyol'

A sobre del graó, d'esquerra a dreta. Germà Gordó, Francesc Xavier Mena, Josep M. Pelegrí, Ferran Mascarell, Josep Lluís Cleries, Pilar Fernández i Francesc Homs. A baix: Felip Puig, Irene Rigau, Joana Ortega, Artur Mas, Andreu Mas-Colell, Boi Ruiz i Lluís Recoder.

El nou govern d'Artur Mas –ell va batejar-lo abans de donar cap nom, com el “govern dels millors”– compta amb quatre independents, incloent-hi Ferran Mascarell, conseller de Cultura (i exconseller de Cultura) que s'ha donat de baixa del PSC abans d'entrar a l'executiu. Els altres tres són Boi Ruiz, titular de Salut, que ve de dirigir la patronal dels hospitals privats de Catalunya; Pilar Fernández Bozal, que ocuparà Justícia i que ha estat advocada de l'estat a Catalunya –i que va ser l'encarregada de prohibir la celebració de consultes independentistes arran de la primera d'Arenys de Munt–, i Francesc Xavier Mena, catedràtic d'Economia a Esade i amb fama d'excel·lent comunicador, que serà el titular del departament d'Empresa i Ocupació. Mena exhibeix un enlluernador currículum que només supera qui serà company de feina seu en la lluita contra la crisi econòmica: el professor Andreu Mas-Colell, exprofessor de Berkeley i Harvard, ara a la Pompeu Fabra, és el conseller d'Economia i Finances. Mas-Colell, col·laborador habitual d'EL TEMPS, va ser titular del departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació en l'últim govern de Jordi Pujol: la seva empremta ha estat cabdal per a la progressió

de la investigació científica a Catalunya i la seva feina ha estat el tronc sobre el qual s'ha edificat la política de recerca en els posteriors governs tripartits.

Joana Ortega, d'Unió Democràtica, serà consellera de Governació i Relacions Institucionals i tindrà el paper de vicepresidenta, de manera que presidirà la Generalitat en absència de Mas. També és d'UDC Josep Maria Pelegrí, ara titular d'Agricultura i amb experiència en el passat al departament de Governació.

Lluís Recoder, fins ara alcalde de Sant Cugat del Vallès, s'ocuparà de Política Territorial i Sostenibilitat. Josep Lluís Cleries, enginyer industrial de formació i diputat de CiU des del 2003, s'encarregarà de Benestar i Família. Irene Rigau, que va ser titular d'aquesta mateixa conselleria entre el 1993 i 2006, serà ara consellera d'Ensenyament. D'Interior, se farà càrrec Felip Puig, el conseller amb més experiència política (va ser titular de Medi Ambient i de Política Territorial) i el més proper a Artur Mas i al “pinyol”. D'aquest reduït grup de col·laboradors Francesc Homs serà secretari general de Presidència i Germà Gordó, secretari del Govern. El primer farà també de portaveu.

A. M.

o Rigol dels primers governs amb Mas, Rigau o Pelegrí”.

També opina que “al Govern de Zapatero hi ha en Rubalcaba i Chàvez i ningú diu que és un Govern felipista, perquè Rodríguez Zapatero i Felipe González són diferents: el mateix passa amb Pujol i Mas.”

“No hi ha cap partit -rebla Culla- que en set anys faci foc nou. No passa mai enlloc del món si no són purgues estalinistes. Seria grotesc marginar totes els que havien participat en els governs de Pujol.”

El sobiranisme de Mas. Una de les diferències més destacades entre la Convergència i Unió de Pujol i la de Mas és l'índex de sobiranisme que té a la sang. En l'acte de presa de possessió com a president, Mas va fer una petita variació en la resposta a la pregunta de rigor: “Prometeu per la vostra consciència i honor complir fidelment les obligacions del càrrec de president de la Generalitat amb fidelitat al Rei, a la Constitució, a l'Estatut i a les institucions nacionals de Catalunya?”. “Sí, ho prometo –va dir Mas–, i amb plena fidelitat al poble de Catalunya”, afegí.

Culla opina que és una resposta molt meditada, “mil·limetrada”. Artur Mas, com tot CiU, “és més sobiranista, com tot Catalunya: la Catalunya d'avui no té res a veure amb la del 1995, i no tan sols en els termes tòpics de població i immigració, també en el grau de catalanisme”.

Culla opina que “l'actitud amb què molts catalans es miren la relació Catalunya-Espanya és totalment diferent”. Tampoc “no hi té res a veure el que escrivia, per dir un cas tòpic, Josep Ramoneda el 1977 i el que escriu ara”. I també “és impossible que Mas vulgui governar Catalunya com Pujol fa trenta anys.”

Una famosa frase de Jordi Pujol és irreplicable: “Espanya és una realitat entranyable, que va més enllà de la realitat administrativa.” Culla opina que “és inimaginable que Mas digui aquesta frase, però probablement tampoc Pujol la diria avui dia.”

Culla opina que “Mas ja va fer l'exercici de pragmatisme el dia que, a la Moncloa, amb Rodríguez Zapatero, va pactar una retallada raonable a l'Estatut

JORDI PLAY

La frase que pronuncià Pujol als vuitanta, “Espanya és una realitat entranyable”, no la pronunciarà Mas. “Però probablement tampoc Pujol la diria avui dia”, diu Joan B. Culla.

per evitar que la cosa anés a més”, però la sentència del Tribunal Constitucional “s’ho ha carregat de dalt a baix”.

Rere la màscara. Pilar Rahola és autora de *La màscara del rei Artur* (La Magrana, 2010), un retrat que mira de trencar la impenetrable imatge pública que Mas ha creat per vèncer la timidesa i preservar la seva vida privada. La periodista opina que una de les grans diferències entre Pujol i Mas és que el primer arriba als seus convenciments per la via del sentiment,

mentre que l'actual president ho fa per la via racional: “Pujol és nacionalista per sentiment. Mas, per racionalitat. A tot hi arriba pel cap. És pensar sobre Catalunya el que el fa nacionalista i ara pràcticament diria que independentista”. Ho explica al llibre. “Fa uns anys –diu Mas– jo tenia més esperit Cambó que Macià. Més esperit Cambó i Prat de la Riba junts, perquè Cambó és la regeneració d'Espanya i Prat de la Riba és l'obra de Govern de Catalunya”.

“I ara ets l'adéu Espanya?”, li demana Rahola.

“No sóc l’adéu Espanya perquè és molt difícil que un president de la Generalitat ho plantegi així. (...) M’he anat decebent de manera progressiva i creixent. (...) Una decepció que he viscut en carn pròpia, no m’ho ha explicat ningú. Pensa que dels últims vint, vint-i-cinc anys, jo n’he viscut sis o set a primera fila. I he anat veient que tot això no té solució des del punt de vista de la nostra seducció sobre ells. (...) Però des d’un punt de vista meu, personal, de projecte i d’ideari... sóc cada vegada menys Cambó. (...) Cada vegada sóc més Macià...”.

Política i família. També hi ha diferències bàsiques entre les concepcions de Pujol i Mas pel que fa a la mateixa política, segons Rahola: “La diferència primera és que Mas és un polític vocacional, que somia que hi ha vida després de la política, mentre que Pujol és un polític total que no té vida sense política”. D’aquestes dues concepcions diferents de la vida i la política, se’n deriven moltes altres que afecten sobretot la vida privada dels dos mandataris de CiU. “La família és central en Mas –assenyala Rahola–, mentre que en Pujol és col·lateral”. No és un secret que Pujol digué a Marta Ferrusola, en demanar-li casament, que “primer és Catalunya”.

Per contra, dins del món de la política, Pujol va ser familiar en el sentit que s’envoltava de col·laboradors propers, “formava equips prioritzant les coneixences a la professionalitat, amb una certa mirada de masia sobre la política”. En canvi, Artur Mas “és capaç de fitxar algú amb currículum encara que no el conegui de res”.

Pujol repartia responsabilitats a tots els seus col·laboradors, mentre que Artur Mas se’n va carregant una rere l’altra: “Si parles amb gent dels seus equips –explica Rahola–, et diuen que quan sortien del despatx de Pujol portaven la motxilla plena de responsabilitats, mentre que del despatx de Mas en surten amb la motxilla buida”.

El nou equip de Govern que envolta Mas apunta, efectivament, que l’experiència demostrada ha comptat més que la seva proximitat al president a l’hora de ser consellers.

Només dos membres del famós “pi-

Set anys després del primer intent, Artur Mas pren possessió de la Presidència de la Generalitat. L’objectiu del “pinyol” era “construir el postpujolisme”.

Helena Rakosnik, dona d’Artur Mas, amb Pujol, el President i Marta Ferrusola. “La família és central en Mas mentre que en Pujol -diu Rahola- és col·lateral.”

nyol” de Convergència estaran al voltant de Mas, però cap dels dos no serà conseller: Quico Homs, secretari general de Presidència, i Germà Gordó, secretari del Govern. Oriol Pujol és president del grup de CiU al Parlament i David Madí ha anunciat que s’aparta de la política per dedicar-se a l’empresa privada. És veritat que Felip Puig és conseller, però no és ben bé del “pinyol”. S’hi va afegir més tard i és com un satèl·lit: no s’allunya, hi és sempre, però té òrbita pròpia a una certa distància.

Això, sí, el somni dels del “pinyol” era, com reconeixen explícitament a *La màscara del rei Artur*, “construir el postpujolisme”. Bona part de la feina serà convèncer que el nou Govern s’ha guanyat el prefix. L’oposició s’escarassarà a demostrar el contrari. Al discurs posterior a la presa de possessió, Mas s’hi mostrà confiat: “Crec que en aquests moments puc exercir la presidència de Catalunya millor que no pas ho podia haver fet set anys enrere”.

Alex Milian